

การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษา
สถาบันการพลศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
Organizing Morality and Ethics Promoting Activity
for Students for the Purpose of Developing
the human resource

ปัทมิกญา สิงห์คราม
สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชลบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณธรรม จริยธรรมที่ควรส่งเสริมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา 2) ศึกษากิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา 3) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ 4) เพื่อทดลองและประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed method research) ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) เป็นฐานในการดำเนินการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้รู้ 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 3) กลุ่มผู้ปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) การสัมภาษณ์ (Interview) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) และการทดลองปฏิบัติการ (Action) เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) แบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-ended questionnaire) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended questionnaire) และแบบประเมินพฤติกรรมตนเองของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe') กำหนดนัยสำคัญทางสถิติใช้ที่ระดับ .05 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

รูปการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. **หลักปฏิบัติ** ประกอบด้วย 2 หลักการ ดังนี้ 1) หลักปฏิบัติ 4 ส 2) หลักปฏิบัติ 5
 2. **รูปแบบกิจกรรม** ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 1) การสวดมนต์ 2) การปฏิบัติธรรมด้านสมาธิ 3) การฟังธรรมเทศนา 4) การบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานและ ศาสนวัตถุ 5) การเข้าฐานอบรมคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วยกิจกรรม 5 ฐาน ดังนี้ ฐานที่ 1 กิจกรรมการเข้าถึงพระรัตนตรัย ฐานที่ 2 กิจกรรมเยาวชนไทยห่างไกลยาเสพติด ฐานที่ 3 กิจกรรมจิตภาวนา ฐานที่ 4 กิจกรรมการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และฐานที่ 5 กิจกรรมการเป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์
 3. **ขั้นตอนดำเนินงาน** ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกประเด็นทางคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการพัฒนานักศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการถ่ายทอดแก่นักศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ขั้นตอนที่ 3 กำหนดนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย พิจารณาว่า นักศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการ ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษา ซึ่งเป้าหมาย และสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแก่นักศึกษา ขั้นตอนที่ 5 พิจารณารูปแบบกิจกรรมที่จะดำเนินการ กำหนดรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับลักษณะนักศึกษา เหมาะสมกับช่วงเวลา เหมาะสมกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำแผนปฏิบัติการ และกำหนดโครงการ ขั้นตอนที่ 7 พิจารณาดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม และ ขั้นตอนที่ 8 ขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติตามแผนและกำหนดการ
 4. **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ประกอบด้วย 8 ประการ ดังนี้ 1) ขยัน 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) สุภาพ 6) สะอาด 7) สามัคคี และ 8) มีน้ำใจ
- คำสำคัญ** : การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

Abstract

The Purposes of this study were: 1) to study morality and ethics which should be promoted among the students of Institute of Physical Education, 2) study the activities which will help promote the morality and ethics of students of Institute of Physical Education, 3) to create and supervise the form of activities which will help promote the morality and ethics of the students of Institute of Physical Education for the purpose of developing the human resources, and 4) to experiment and evaluate the form of activities which will help promote the morality and ethics of students of Institute of Physical Education for the purpose of developing the human resource. This research was a mixed method research which was mixed between a qualitative and quantitative research. The theory of human resource was used as the basis to conduct this research. The sample populations were comprised of: 1) the involved people who were the administrators of student affairs division or director of student activities division and the president of students' club, 2) the experts who were academicians, administrators of

various educational institutions, and the monks, and 3) the practitioners who were the students belonging to the faculty of liberal arts, Institute of Physical Education, Chonburi campus.

The data collecting in this research was conducted through document study and content analysis, field study which includes interview and focus group, and action. The tool used in this research was semi-structured interview, close-ended questionnaire, open-ended questionnaire and self-evaluation form. The data collected was described through descriptive statistics which include percentage, arithmetic mean, standard deviation, inferential analytical statistics, t-test and ANOVA, Scheffe's method. For qualitative data, content analysis was applied.

The findings revealed that in promoting the human resources, there are four components which are as follows;

1) Two main principals

1.1) First principal is comprised of the following four elements: 1) Amusement, 2) Essence, 3) Calmness 4) Consciousness,

1.2) Second principal which is comprised of the following five elements: 1) To be a good daughter and son, 2) To be a good student, 3) To be a good companion, 4) To be a good religious youth 5) To be a good national youth.

2) Five activity forms for promoting the students' morality and ethics: 1) Chanting, 2) Meditation, 3) Listening to the sermon, 4) Rendering service to the monastery, 5) Entering the morality and ethics camp which was comprised of the following five bases; Base 1: Approaching the triple gems, Base 2: Thai youth far from using drugs, Base 3: Mind taming, Base 4: Good sons and daughters, and Base 5: Good students.

3) Procedures – Eight steps: Step 1) Selecting the points of morality and ethics to be focused on student development; Step 2) Understanding the points of morality and ethics which will be transmitted to the students in order to ensure the right understanding they will get; Step 3) Targeting the group of students who will participate in the project; Step 4) Setting the desirable objectives which will be beneficial for the students; Step 5) Considering the activities which should be conducted, determining the forms of activities which are suitable for the students and will attract the participation from the students; Step 6) Making action plan; Step 7) Considering the index of success for this project and Step 8) Performing according to the action plan.

4) Eight desirable qualities: 1) Diligence, 2) Being economic, 3) Integrity, 4) Discipline, 5) Politeness, 6) Cleanness, 7) Solidarity, 8) Sportsmanship.

Key words: Morality and Ethics promoting Activities

บทนำ

สภาวะสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความเจริญก้าวหน้า และการสื่อสารในโลกยุคไร้พรมแดน ทำให้มนุษย์รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้จากสื่อทางอินเทอร์เน็ตอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการรับวัฒนธรรมของต่างชาติที่เข้ามาสู่ประเทศไทย ส่งผลให้เยาวชนของชาติได้รับรู้และนำไปปฏิบัติ โดยมีพฤติกรรมการเลียนแบบ ไม่สามารถแยกแยะว่าสิ่งไหนถูก สิ่งไหนผิด จนขาดคุณธรรม จริยธรรม ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมามากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด การแต่งกาย ล้อแหลม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร และการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย เป็นต้น (ฐาปนีย์ พลิชฐ์เนาวกุล และคนอื่น ๆ 2551) ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ สาเหตุสำคัญมาจาก ศีลธรรมที่เสื่อมถอยลงของคนในสังคม ตลอดจนในหมู่เด็ก และเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและเป็นกำลังที่สำคัญอย่างยิ่งของสังคมและประเทศชาติ ต่อไป

การที่จะพัฒนาเยาวชน ไปสู่เป้าหมายให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์พร้อมในทุกด้าน ย่อมเป็นหน้าที่ทางตรงและทางอ้อมของสถาบันการศึกษา และการที่จะพัฒนาให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์นั้น ไม่ใช่เพียงการจัด การเรียนการสอนที่ให้ความรู้ทางวิชาการ หรือการจัดประสบการณ์ให้มีความรู้และทักษะในสาขาอาชีพเท่านั้น จำเป็นอย่างยิ่งต้องพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักศึกษา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม ให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ ตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม โดยสรุปตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิของไทยได้ให้ไว้ว่าคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การประพฤติดี ประพฤติชอบ ทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ซึ่งเป็นแนวทางหรือกฎเกณฑ์ความประพฤติของมนุษย์ที่สัมพันธ์กับระบบของสังคม วิถีดำเนินชีวิต เพื่อความสงบสุข และความดีงาม ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของมนุษย์ผู้มีปัญญา มีเหตุผลได้ใช้กระบวนการไตร่ตรองอย่างมีระบบว่าสิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดไม่ควรกระทำ (ประยูรท์ ปยุตโต. 2525)

จากความหมายข้างต้นเห็นว่า คุณธรรม จริยธรรม มีส่วนที่มีลักษณะคล้ายคลึงและสัมพันธ์กัน คือ คุณธรรมมีความหมายในแง่คุณลักษณะ หรือสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวะนามธรรมอยู่ในจิตใจ ส่วนจริยธรรมเป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม

ดังนั้นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นประเด็นที่สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญ และต้องให้ความสนใจ

ซึ่งการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนดประกอบด้วย 8 คุณธรรมพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้สำหรับพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษา ประกอบไปด้วย 1) ขยัน 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) สุภาพ 6) สะอาด 7) สามัคคี และ 8) มีน้ำใจ เป็นต้น (มาลัยวัลย์ วงศ์ใหญ่ และคนอื่นๆ 2550)

สถาบันการพลศึกษา เป็นสถาบันการทางการศึกษาหนึ่งที่มีหลักสูตรจัดการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาบุคลากร ทางด้านพลศึกษา การกีฬา นันทนาการ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญอยู่ในการจัดการศึกษา ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ คู่การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ตอบสนอง และแก้ปัญหาตามนโยบายแห่งรัฐ เป็นบ่อเกิดแห่งปัญญาทางพลศึกษาและกีฬาที่กว้างไกล มีบุคลากรที่มีความสามารถในการปฏิบัติและสร้างคนให้เป็นคนดี มีจริยธรรม เพื่อประกอบวิชาชีพในระดับผู้ชำนาญเฉพาะ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน (สถาบันการพลศึกษา. 2548) โดยจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualification Framework for Higher Education ; TQF : HED) ซึ่งเป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา องค์ประกอบที่สำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คือ การเรียนรู้ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนา

ขึ้นในตนเอง จากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกา TQF ได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals) 2) ด้านความรู้ (Knowledge) 3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and Information Technology Skills) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนั้น เป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดกับเยาวชน ซึ่งเป็นผู้เรียน สถาบันการศึกษาควรสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนแก่นักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ และพัฒนานักศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่แก่นักศึกษานั้น ควรเน้นเรื่องของการสร้างบรรยากาศให้นักศึกษาเกิดความสุขควบคู่ไปกับการได้รับสาระจากกิจกรรม ต้องเน้นการสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักศึกษา ทำได้หลากหลายรูปแบบ โดยมีความมุ่งหวังให้นักศึกษาได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติธรรมที่ดี (best practice) ได้เห็นคุณค่าที่สัมผัสได้ และเพื่อให้เกิดจุดเปลี่ยนทางความคิดเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองต่อไป (กรมวิชาการ 2545)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมา สถาบันการพลศึกษาได้ให้ความสำคัญและใส่ใจจัดทำเรื่องดังกล่าว โดยมีโครงการ

หรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษา แต่ยังไม่มีการทำวิจัยหรือศึกษาเรื่องดังกล่าวในเชิงวิจัย จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษา ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของสถาบัน ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ซึ่งผลค้นพบจากการศึกษานำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed method research) คือ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) เป็นฐานในการดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากการศึกษาเอกสาร (Document Study) และการศึกษาภาคสนาม (Field Study) ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร (Document Study)

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณธรรม จริยธรรมที่ควรส่งเสริมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา และเพื่อศึกษากิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบัน มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1.1 ทบทวนวรรณกรรม จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่จากเอกสารวิชาการ เว็บไซต์ ข้อมูลทางราชการ รายงานการศึกษา บทเรียนจากที่ต่างๆ บทความที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม รายงานการ

วิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมที่ควรส่งเสริมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

1.2 ผลการทบทวนวรรณกรรมนำมาสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้คุณธรรม จริยธรรมที่ควรส่งเสริมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา 8 ประการ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรมที่ควรส่งเสริมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย 1) ชยัน 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) สุภาพ 6) สะอาด 7) สามัคคี และ 8) น้ำใจ สำหรับกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษา ประกอบด้วย 1) การสวดมนต์ 2) การฟังธรรมเทศนา 3) การปฏิบัติธรรมด้านสมาธิ 4) การบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานและ ศาสนวัตถุ และ 5) การเข้าฐานอบรมคุณธรรม จริยธรรม

1.3 กรอบแนวคิดที่ได้ทั้งหมด นำมาใช้ในการกำหนดตัวแปรในการวิจัย และนำข้อค้นพบไปใช้เป็นฐานในการสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต่อไป

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study)

การศึกษาภาคสนามมีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบ (Model) รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อทดลองและประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้รู้ ประกอบด้วย ผู้บริหารฝ่ายกิจการนักศึกษาหรืออาจารย์หัวหน้างานฝ่ายงานกิจกรรมนักศึกษา และประธานองค์การนักศึกษาหรือประธานสโมสร การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non-probability sampling) โดยการใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) รวมทั้งหมด จำนวน 34 คน 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา และ พระสงฆ์ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non-probability sampling) โดยการใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) รวมทั้งหมด จำนวน 10 คน และ 3) กลุ่มผู้ปฏิบัติ ประกอบด้วย นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด จำนวน 80 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่

1. การสัมภาษณ์ (interview) เป็นรายบุคคล ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group)

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวม

รวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

1. แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นการสำรวจความคิดเห็นนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2. แบบประเมินพฤติกรรมตนเองของนักศึกษา เป็นการประเมินพฤติกรรมตนเองหลังเข้าร่วมดำเนินการทดลองรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งสังเกตพฤติกรรมตนเองของนักศึกษาเป็นรายบุคคล

ลักษณะของแบบสอบถามและแบบประเมินพฤติกรรมตนเองของนักศึกษา ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert) ประมาณค่า 5 ระดับ (ประคอง กรรณสูตร. 2538)

2.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2. ทำหนังสือเชิญที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิงานวิจัยศึกษาภูมิความรู้ในเรื่องที่ทำวิจัยจากกลุ่มผู้รู้

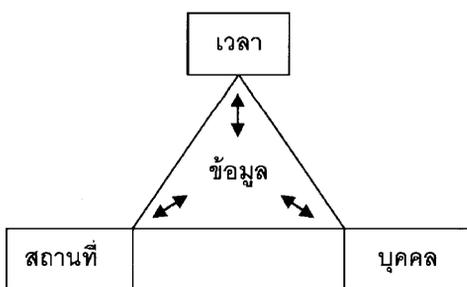
3. ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลหาแนวทางการสร้างเครื่องมือเพื่อหารูปแบบในการสร้างเครื่องมือนำขอบเขตต่างๆ มาสร้างข้อย่อยของแบบสอบถามและแบบประเมินตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเหมาะสมว่ามีความชัดเจน ครบคลุม และสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบสอบถามและ

แบบประเมินพฤติกรรม หรือไม่ และนำคำแนะนำจากปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาของนักศึกษาคณะอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

5. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจคุณภาพ ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา วิจัยต่อไป

สำหรับการทดสอบเครื่องมือข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงต้องมีการตีความและสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในข้อมูลที่ได้มา กล่าว คือ ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลกับการตีความข้อผู้วิจัยเกี่ยวกับความจริงกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้รู้ ว่าสอดคล้องต้องกันหรือไม่โดยวิธีตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ซึ่งเป็นการตรวจสอบแหล่งที่มีของข้อมูล คือ ข้อมูลเวลา ข้อมูลสถานที่ และข้อมูลบุคคล (สุภางค์ จันทวานิช, 2540) ดังภาพประกอบ ที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กระบวนการเก็บและตรวจสอบข้อมูล

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ผสมผสานระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data and Source) ที่ได้จากการศึกษาจากเอกสาร เว็บไซต์ ข้อมูลทางราชการ รายงานการศึกษา บทเรียนจากที่ต่างๆ บทความที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และอื่นๆ และการรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data and Source)

2. การสนทนากลุ่ม (Focus group) การวิจัยขั้นตอนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและรับรองรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวม และการสรุปเนื้อหา (Content analysis) และเขียนรายงาน เพื่อนำรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองไปทดลองปฏิบัติจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปทดลองปฏิบัติการ (Action) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีเป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติการ จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม และแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและ

ทดสอบความเชื่อมั่นเป็นที่เรียบร้อยแล้วมาเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากข้อมูลที่ได้รวบรวมได้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายโดยระบุคุณลักษณะเฉพาะของข้อความหรือสารอย่างมีระบบที่กรอบแนวคิดและทฤษฎี และเขียนสรุปรายงานเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจัดทำโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาและการศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยหาค่าความเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสังเกตพฤติกรรมของตนเองเป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบประเมินมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ช่วยในการคำนวณและนำเสนอผลการศึกษด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) จัดทำโดยหาค่าความเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ใช้วิธีการรวบรวมสรุปแบบรายด้านและรายชื่อแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytical Statistics) นำมาใช้บรรยายลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มประชากรที่นำมาศึกษา ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลต่างๆ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล

สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Analysis Statistics) ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตด้วยสถิติ t-test ใช้ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ใช้ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระมากกว่า 2 กลุ่ม หากพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี เชฟเฟ (Scheffe') กำหนดนัยสำคัญทางสถิติใช้ที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษาวิจัย

รูปการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 หลักการ ดังนี้

1.1 หลักปฏิบัติ 4 ส ได้แก่ 1) สนุก คือ ความรู้สึกเพลิดเพลินเบิกบานใจ 2) สาระ คือ สิ่งที่เป็นแก่นสารประโยชน์ และสิ่งสำคัญ 3) สงบ คือ การระงับหยุดนิ่ง 4) สำนึก คือ รู้ตัว รับผิดชอบต่อมารับ

1.2 หลักปฏิบัติ 5 ได้แก่ 1) เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ คือ เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอน 2) เป็นลูกศิษย์ที่ดีของครู คือ ขยันหมั่นเพียรแสวงหาความรู้ 3) เป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน คือ จริงใจ มีน้ำใจช่วยเหลือไม่เอาเปรียบ 4) เป็นเยาวชนที่ดีของศาสนา คือ ปฏิบัติตนในทางไม่เสื่อมเสีย ร่วมกิจกรรมทางศาสนา 5) เป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติ คือ เรียนรู้ฝึกฝนตนเอง เคารพในกฎระเบียบของสังคม

2. รูปแบบกิจกรรม ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 1) การสวดมนต์ 2) การปฏิบัติธรรมด้านสมาธิ 3) การฟังธรรมเทศนา 4) การบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานและ ศาสนวัตถุ 5) การเข้าฐานอบรมคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วยกิจกรรม 5 ฐาน ดังนี้ ฐานที่ 1 กิจกรรมการเข้าถึงพระรัตนตรัย ฐานที่ 2 กิจกรรมเยาวชนไทยห่างไกลยาเสพติด ฐานที่ 3 กิจกรรมจิตภาวนา ฐานที่ 4 กิจกรรมการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และ ฐานที่ 5 กิจกรรมการเป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์

3. ขั้นตอนดำเนินงาน

ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกประเด็นทางคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการพัฒนานักศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการถ่ายทอดแก่นักศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ขั้นตอนที่ 3 กำหนดนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย พิจารณานักศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการ ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษา ซึ่งเป้าหมาย และสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแก่นักศึกษา ขั้นตอนที่ 5 พิจารณารูปแบบกิจกรรมที่จะดำเนินการ กำหนดรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับลักษณะนักศึกษา เหมาะสมกับช่วงเวลา เหมาะสมกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรม สามารถสร้างการ

มีส่วนร่วมของนักศึกษา ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำแผนปฏิบัติการ และกำหนดโครงการ ขั้นตอนที่ 7 พิจารณาดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม และ ขั้นตอนที่ 8 ขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติตามแผนและกำหนดการ

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย 8 ประการ ดังนี้ 1) ขยัน 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) สุภาพ 6) สะอาด 7) สามัคคี และ 8) มีน้ำใจ

การอภิปรายผล

การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมนั้น เป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชน ซึ่งเป็นผู้เรียน สถาบันการศึกษาควรสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้แก่นักศึกษาโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาจากการศึกษาครั้งนี้ผลปรากฏว่า กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) กิจกรรมการสวดมนต์ 2) กิจกรรมการฟังธรรมเทศนา 3) กิจกรรมการปฏิบัติธรรมด้านสมาธิ 4) กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานและศาสนวัตถุ 5) กิจกรรมการเข้าฐานอบรมคุณธรรม จริยธรรม แบ่งได้ 5 ฐาน ดังนี้ ฐานที่ 1 กิจกรรมการเข้าถึงพระรัตนตรัย ฐานที่ 2 กิจกรรมเยาวชนไทยห่างไกลยาเสพติด ฐานที่ 3 กิจกรรมจิตภาวนา ฐานที่ 4 กิจกรรมการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ฐานที่ 5 กิจกรรม

การเป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังพบว่านักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า เพศ อายุ ระดับชั้น และประสบการณ์การเข้าร่วม ไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ทำให้นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการในการดำเนินกิจกรรมพัฒนานักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมให้หลักการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ให้นักศึกษาในสถาบันได้ไปทัศนศึกษาและอบรมนอกสถานที่ เพื่อเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติธรรมที่ดี (Best Practice) ได้เรียนรู้และมีส่วนร่วม จากการไปสถานที่จริง ได้เห็นคุณค่าที่สามารถสัมผัสได้ และเพื่อให้เกิดจุดเปลี่ยนทางความคิดในการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกรมวิชาการ (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องวัฒนธรรมสภาพแวดล้อม และค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดีและความสุขของผู้เรียน ผลการวิจัยโดยสรุปได้ว่า ค่านิยมของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดีและความสุขของผู้เรียน มีดังนี้ ค่านิยมที่ปลูกฝังคือคุณธรรม จริยธรรม วิธีการปลูกฝัง คือ พาไปพัฒนาจิตที่วัดและเข้าค่ายพุทธธรรม และผลที่เกิดขึ้นผู้เรียนมีคุณธรรมและพฤติกรรมตามที่พึงประสงค์ เป็นต้น และจากการผลการประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสังเกตพฤติกรรมตนเองของนักศึกษา โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก จึงสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ทั้ง 5 ลักษณะ สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ให้นักศึกษาได้ ทั้งนี้เป็นการปลูกฝังค่านิยมและการปฏิบัติทางคุณธรรมทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงทางคุณธรรม เกิดการเรียนรู้ด้วยการสังเกต การเลียนแบบและการทำตามแบบอย่างนั้น ทำให้ยังลึกลงไปในจิตสำนึกของตนเอง จนเกิดจุดเปลี่ยนทางความคิดและพฤติกรรม การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ต้องให้เหมาะสมกับกลุ่มวัยและห้วงเวลา ดังนั้นการเลือกใช้กิจกรรม การเชิญวิทยากรอาจต้องพิจารณาความเหมาะสมด้วย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมมิใช่การถ่ายทอดเพื่อให้นิสิตนักศึกษาจดจำ หรือมุ่งให้หลักธรรมแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ควรให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสประเมินค่าและใช้เหตุผลประกอบ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ที่ระบุว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายใต้บริบทของสังคมทำการศึกษาวามานุษย์เรียนรู้จากกันและกันได้อย่างไร แนวคิดนี้รวมถึง การเรียนรู้ด้วยการสังเกต การเลียนแบบ โดยสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้บทบาทของพระสงฆ์มีส่วนสำคัญต่อการถ่ายทอดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาบุญมี โทท่า (2551) ที่ได้ศึกษาบทบาทพระสงฆ์ต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชน พบว่าบทบาทพระสงฆ์ต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชนทุกด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของพระณัฐวุฒิ พิธทอ (2552) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในสถานศึกษาตำบลอนกลาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การสั่งสอนอบรมทางด้านจริยธรรมในโรงเรียน พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการเข้าไปสอน

ในโรงเรียนมากขึ้น และพระสงฆ์ได้ร่วมมือกับสถานศึกษาเข้าไปอบรมนักเรียนตามโอกาส

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

วิเคราะห์และกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยอ้างอิงแนวคิดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถานศึกษาและทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักศึกษา จากผลการวิเคราะห์สรุปได้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นั้น มี 4 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการปลูกฝังจริยธรรมตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2540) ที่ว่าการพัฒนาคุณธรรมของเยาวชนให้เป็นคนดีและคนเก่ง หมายถึงการมีจริยธรรมสูง นั้นควรต้องศึกษาว่า การพัฒนาต้องพัฒนาอะไร คือ กำหนดจุดมุ่งหมายว่าถ้าต้องการพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดีและเก่งจะต้องพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมด้านใดบ้าง การพัฒนามีขั้นตอนอะไรบ้าง โดยจะต้องมีจุดเริ่มต้นและต้องลำดับขั้นตอนพัฒนาหลายประการก่อนจะไปถึงการบรรลุเป้าหมาย และการพัฒนาจะพัฒนาอย่างไร เป็นการกำหนดวิธีการพัฒนาซึ่งจะต้องให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการพัฒนา อาทิเช่น การพูด สอน การฟังพระเทศน์ พ่อแม่สั่งสอนลูก ครูสั่งสอนนักเรียน เป็นต้น ดังนั้นสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประกอบด้วย 4 ส่วน รายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ขั้นตอนดำเนินการจัดการกิจกรรม มี 8 ขั้นตอน คือ 1) คัดเลือกประเด็นทางคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการพัฒนานักศึกษา โดยพิจารณาจากจุดควรพัฒนาของนักศึกษา และพิจารณาจากแผนพัฒนาคุณธรรมของสถาบันการศึกษา 2) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการถ่ายทอดแก่นักศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ตามเหตุการณ์และปัญหาในท้องถิ่นของตน สำหรับเด็กและเยาวชนให้นำไปศึกษาคิดทบทวนและประพฤติปฏิบัติให้เป็นนิสัย เพื่อให้เกิดผลดีทั้งต่อตนเองครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ 3) กำหนดนักศึกษากลุ่มเป้าหมายพิจารณาว่า นักศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการ การศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยให้นักศึกษาสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม 4) กำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น แก่นักศึกษาซึ่งเป้าหมาย และสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแก่นักศึกษา อาทิเช่น เกิดจุดเปลี่ยนทางความคิดเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนัก ไม่ควรเขียนในเชิงเกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมจากหน้ามือเป็นหลังมือ เพราะไม่มีโอกาสเป็นไปได้ในระยะเวลายันสั้นพิจารณาว่าเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม สิ่งที่จะเกิดขึ้น คืออะไรในตัวนักศึกษา 5) พิจารณารูปแบบกิจกรรมที่จะดำเนินการ กำหนดรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับลักษณะนักศึกษา เหมาะสมกับช่วงเวลา เหมาะสมกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของนักศึกษา และคาดว่ารูปแบบกิจกรรมจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ 6) การจัดทำแผนปฏิบัติการ และจัดทำตารางการฝึกอบรม กำหนดโครงการ 7) พิจารณาดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม พิจารณาว่าความสำเร็จของการดำเนิน

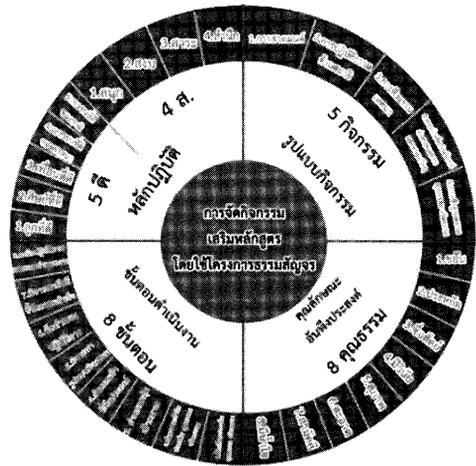
โครงการ จะดูจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การตอบแบบสอบถาม และการตอบแบบประเมิน และ 8) การลงมือปฏิบัติตามแผนและกำหนดการ

องค์ประกอบที่ 2 หลักการปฏิบัติ โดยการดำเนินการจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงการใช้หลักการปฏิบัติ 2 ประการ ได้แก่ 1) หลักการปฏิบัติ 4 ส ได้แก่ (1) มีความสนุก (2) มีเนื้อหาสาระ (3) มีการฝึกจิตใจให้สงบ และ (4) มีการสร้างจิตสำนึกต่อผู้มีพระคุณ 2) หลักการปฏิบัติ 5 ดี ได้แก่ (1) ลูกที่ดีของพ่อแม่ (2) ลูกศิษย์ที่ดีของครู (3) เพื่อนที่ดีของเพื่อน (4) เยาวชนที่ดีของศาสนา และ (5) เยาวชนที่ดีของชาติ

องค์ประกอบที่ 3 รูปแบบกิจกรรม การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 1) การสวดมนต์ 2) กิจกรรมการฟังธรรมเทศนา 3) กิจกรรมการปฏิบัติธรรมด้านสมาธิ 4) กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานและศาสนวัตถุ และ 5) กิจกรรมการเข้าฐานอบรมคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 4 คุณลักษณะด้านอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งคุณธรรม จริยธรรมที่ควรได้รับการพัฒนาประกอบด้วย คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ 1) ขยัน 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) สุภาพ 6) สะอาด 7) สามัคคี และ 8) มีน้ำใจ

โดยสรุปแล้ว รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยคำนึงถึงสิ่งที่ต้องการพัฒนา และวิธีการพัฒนา เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาที่เป็นเยาวชนและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศชาติ ดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาศึกษาการประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ครั้งนี้ไม่ได้นำตัวแปรไปเปรียบเทียบกับระหว่างก่อนและหลังการปฏิบัติการทดลอง ดังนั้นเพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษาวิจัย หากมีผู้สนใจในการทำวิจัย แนะนำให้ศึกษาเพิ่มเติม

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เป็นหน้าที่ของทุกองค์กรที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้ได้มาซึ่งคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทุกหน่วยงานจึงควรทำการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยในเรื่องเดียวกัน โดยการขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมทุกสังกัดคณะและทุกวิทยาเขต ในสถาบันการพลศึกษาควรวิจัยเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยวัดผลเป็นระยะแล้วทำการเปรียบเทียบ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). รายงานวิจัยเรื่องวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ความดีและความสุขของผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ฐาปนีย์ พลิชฐ์เนาวกุล. (2551). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2540). ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ประคอง วรรณสุด. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- พระณัฐวุฒิ พือทอ. (2552). รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในสถานศึกษาตำบลออนกลาง จังหวัดเชียงใหม่.
- พระมหาบุญมี โททำ. (2551). รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์ต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชน.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2546). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2525). ธรรมบุญชีวิต. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- มาลัยวัลย์ วงศ์ใหญ่; และคณะ. (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา.
- สถาบันการพลศึกษา. (2548). หลักสูตรสถาบันการพลศึกษา ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2548. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- . (2553). ข้อมูลนักศึกษา. ชลบุรี: งานทะเบียนและวัดผล. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2540). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.